

Cilli grófja, és pedig azért, hogy felkeresse Santiagót, hatvan lovas kísérte, valamennyi gazdagon felfegyverzett nemesúr. A király nagy tisztelettel fogadta, vendégül látta, küldött neki lovakat, öszvéreket és brokátöltözéket, mindebből azonban a gróf nem akart elvenni semmit, hiszen amikor elindult hazájából, fogadalmat tett, hogy egyetlen fejedelemtől sem fogad el ajándékot. Semmit sem fogadott el, és elsőként távozott az ünnepegekről, amelyeket a király és a királyné rendezett számára húsz álló napon keresztül. Megfejtethetlen titok pecsétjével az arcán teljesen megváltozott, amióta egy napot és egy éjszakát töltött a kasztíliai fennsíkon álló magányos kápolnában. És így indult el ismét, hogy megtegye úját Santiagóba, zárja feljegyzését a kasztíliai királyok krónikása. A zarándoklat és az úton esett váratlan fordulat története azonban ezzel nem zárult le. Nem zárult le a fogadalommal, az adományokkal és a hosszú imádsággal Szent Jakabnál, Compostelában, sem a visszafelé vezető hosszú úttal. És zöldellő vagy talán már behavazott országukba való visszaúton nagy ívben elkerülték a kápolnát, amely magányosan állott a ligettel borított dombháttal szemben, a hullámozó fennsíkon. A kasztíliai udvarban és a Compostelában átélt élmények hatására megfedleköztek a kápolnáról, és Ulrik gróf arcára is visszatért valamelyest a korábbi derű.

A kíséretből egy apród lemaradt Valenciában, hogy megpatkoltasson néhány lovat, majd megpróbálta rövidebb úton elérni a búcsúkat, s egy alkonyatkor egészen közel vetődött ahhoz a helyhez, egészen közel a kis kápolna hajójához, Kasztília hullámozó fennsíkjának vörösesfehér dombhátán. Noha fáradt volt és sietnie kellett, nem tudott úrrá lenni kíváncsiságán. Erővel kinyitotta a lezárt ajtót, és ott találta magát, ahol korábban Ulrik, a homályos helyiségben, amelybe ferdén verődtek a lemenő kasztíliai nap sugarai. Végigpillantott az oltáron álló szentek szobrain és a sötétbe borult freskón. Semmit sem talált, ami felkelthette volna a figyelmét. Már indulni akart, amikor a keresztelőmedence mellett a falon megpillantotta egy szakállas férfi képét, s az ismerősnek tűnt neki. A nap vöröses fénye ekkor megvilágította az egész képet, s a magányos látogatónak elállt a szívverése: Keresztelő Szent János levágott feje, amelyet Heródes vagy valaki más tartott a kezében, urának arcvonásait viselte, Cillei Ulrikét, az ő fáradt tekintete meredt rá a képről, s fúrta keresztül. Egy fiatal nő alakja is látható volt, s az apród egy pillanatig úgy érezte, az ő arca is ismerős: a boldogtalanul szép Veronika Densniška arcát vélte felfedezni. De ebben nem volt bizonyos. Salome a kép háttérben állt, különös mosollyal az ajkán, az ő halottfehér arca lehetett volna Veronikáé, emlékeztetett rá, de Veronika arca távoli volt és halott. Az apród azt képzelte, talán a forró és vörös kasztíliai nap, amely alatt egész nap lovagolt, az teszi mindezt. De Ulrik képmása teljes erővel vonzotta magához iszonyodó tekintetét. Ulrik képmása bizonyosan itt volt, több mint egy hónappal ezelőtt ura is itt állt, ugyanezen a helyen, és előbb dőbent, aztán mind rémültebben meredt a különös képre, amely itt várta őt, az ismeretlen országba vezető útnak csaknem a végén. Itt bámult ebbe a tükörbe, tulajdon arcvonásaiba, amelyek szinte frissen, eleven színekkel voltak odafestve; a ruházat, amely a lefejezett tetemet borította, szerény volt, durva darócból készült, távol állt a gazdag öltözéktől, de az arc, az orr, a még mindig piros ajkak a levágott fejen, sőt a haj és a ritkás szakáll színe is tagadhatatlanul mind itt volt előtte. És az apród akkor megértette azt a kiáltást, urának hangját, átható, világos, kissé fáradt tekintetét; a tisztelt és szeretett fő, a szeretett és félt fő most itt volt, elválasztva a testtől, megfestve eleven színekkel, és nyakából pirosan csorgott a vér.

Egy hosszú mozdulatlanságba nyúló pillanatig állt riadt szívvel, amely most bolondul kalapálni kezdett e felfoghatatlan jelenet láttán, majd kirohant az ajtón, és